

Nejlepší starostka za Středočeský kraj

Jsem tak trochu „multifunkční“

Květa Halanová je starostkou města Jílové u Prahy od roku 1998, s přestávkou jednoho volebního období, kdy byla v zastupitelstvu města. V září roku 2014 převzala na Pražském hradě ocenění Nejlepší starosta/starostka 2010–2014 v soutěži Svazu měst a obcí. Mezi oceněnými byly ženy v menšině, a tak jsme hovořily i o tom, jaké to je být ženou – starostkou.

Zuzana Pacinová

Paní starostko, ve vašem životopise jsem našla, že jste kdysi začínala jako sekretářka federálního Ministerstva zahraničního obchodu.

Byla to obrovská škola, tam jsem dostala základní „drezuru“ – pořádnou administrativu, tedy co je to došlá a odeslaná pošta, jakou mají mít dopisy formu, aby se člověk pod ně mohl podepsat, jak se společensky správně chovat. Měla jsem tehdy šéfovou, která mě leccos naučila, byla milá a já na to ráda vzpomínám.

Bylo to před tím, než jste vystudovala vysokou školu?

Ano, původně jsem vystudovala Střední školu společného stravování v Poděbradech a pak jsem chtěla jít na novinářinu. Nedostala jsem ale doporučení a naopak mi doporučili, abych šla na vysokou školu ekonomickou. Já se ale nechtěla stát inženýrkou ekonomie, která k oboru nebude mít vztah. Později, potom, co jsem se vdala, se v Jílovém uvolnilo místo v kulturním domě (tenkrát Střediskové kulturní zařízení klubového typu). Tam jsem nastoupila jako metodička – to byla taková „holka pro všechno“, a pak jsem brzy dělala vedoucí. Pořádali jsme kurzy, přednášky i divadelní představení a zřizovali jsme některé hudební skupiny. Potkala jsem spous-

tu zajímavých lidí a přitom jsem vystudovala vysokou školu a pak i učila dějepis a estetickou výchovu. Když bylo kulturní zařízení zrušeno, přešla jsem do středního odborného učiliště a tam jsem učila celkem třináct předmětů (jednu dobu i ekonomiku a účetnictví). Kromě matematiky, chemie a tělocviku jsem učila snad všechno. Fakt je, že když jsem pak ze dne na den odešla, vzali za mě dva lidi. Já jsem taková multifunkční (smích).

Co vás přimělo ucházet se o post starostky?

Já jsem tu tak trochu z leknutí (smích). Přišli za mnou lidé, ať jdu s nimi na kandidátku (tehdy ODS). Zpočátku jsem vů-

bec nechtěla, ale nakonec mě přemluvil, abych byla jako „křoví“ na 12. místě kandidátky. Byla jsem v Jílovém známá (i moje rodina). Tatínek byl do jedenasedmdesátého roku tři volební období předsedou národního výboru a lidé ho měli rádi. Původně jsem o takové „kariéře“ vůbec neuvažovala, přestože jsem sociální typ a vždycky se to v mojí práci nějak projevovalo. I moje máma byla proti – věděla, co si táta během starostování užil –, ale táta říkal: „Tak ji nech.“ Jenže nakonec ti, kteří se ucházeli o post starosty, nebyli zvoleni, a mne preferenční hlasy posunuly až na třetí místo. Když jsme se po volbách domlouvali, nakonec mě navrhli na starostku. Toho se už tatínek nedožil. Zastupitelstvo probíhalo jako z komedie od Miloše Formana, ale nakonec mě zvolili. Část zastupitelstva pak odstoupila a to vyvolalo nové volby. Střídali se tu novináři a televize. Nové volby se uskutečnily, ale mezitím jsem půl roku ve funkci „dřela“ a pak byla zvolena znovu. Byla to těžká doba, ale dnes se tomu směju. Od té doby říkám, že mí odpůrci měli největší podíl na mém růstu. Do voleb roku 2002 jsem pak šla znovu. První dvě volební období byla tvrdá, bylo to náročné a pomalu jsem se cítila vyhořelá. Myslím si, a viděla jsem to i na svých spolupracovnících, že druhé volební období je pro lidi nejhorší, přichází únavy. Když mě pak do třetího volebního období nezvolili, byla jsem docela ráda. Zůstala jsem v zastupitelstvu, kde jsem vždy otevřeně oponovala, když jsem si myslela, že něco není správně. Řekla jsem, že budu vždy hlasovat podle svého svědomí, ale nebudu psát do Jílovských novin žádné „ošklivé“ články, které jsem předtím musela snést já.

Potom jste byla opět zvolena?

Další volby jsem pak vyhrála „s přehledem“. Během dlouhého působení ve veřejné správě jsem si uvědomila, že politika není žádná „špína“. Je to normální disciplína, kterou dělají různí lidé – čistí či méně čistí, je odrazem českého prostředí. Jestliže například máte špatné zaměstnance, mohou se stát i špatnými zastupiteli a politiky a naopak. Nikde není dáno, že když se Lojzík z „horní dolní“ vsi dostane do parlamentu, bude lepší nebo horší. Jestli byl chytrý,

schopný a takzvaně „uměl“, pak je to dobře, a jestli to byl převít, tak takovým také zůstane. Do pozice starostky jsem se vrátila s novou silou, ve volbách jsme měli jako Nezávislí Jílovská s koalicí většinu.

Co se podařilo zrealizovat?

První dvě volební období jsme „dělali“ jen v zemi – kanalizace, čistička, plyn, voda, to lidé nevidí a tím ani neoceňují. Bohužel jsme museli zdrazit vodu, starý vodovod vykazoval přes padesát procent ztrát, ale časem se ztráty podařilo řešit. Celá léta jsme udrželi základní školu a školky (dva objekty). Obě budovy školek jsou kompletně zrekonstruované, teď za prostředky z dotací revitalizujeme environmentální zahrady, které budou do příštího roku hotové. Ve školkách máme celkem 236 míst, takže jsme mohli přijmout všechny děti, které rodiče přihlásili. Máme i velkou základní školu, kde ještě potřebujeme zrekonstruovat tělocvičnu a zvětšit kapacitu školy o asi padesát míst. Naše škola má nyní téměř 600 míst, přijímáme i děti z okolí. Opravili jsme různé povrchy komunikací v centru, z ruiny márnice jsme zrekonstruovali kolumbárium.

„Uvědomila jsem si, že politika není žádná „špína“, je to normální disciplína, kterou dělají různí lidé, čistí či méně čistí.“

Spolupracujete se spolky?

Máme spolky, na které jsme pyšní a spolupracujeme s nimi. Třeba výborový klub seniorů, který letos dokonce dostal ocenění, sídlí v budově města – v Obecním domě. Od radnice má klub za jednu korunu ročně pronajatou místnost i s nábytkem a také mu přispíváme na činnost třicet až padesát tisíc korun ročně. Teď mu například pomáháme se stanovami podle nového občanského zákoníku. Máme i dva fotbalové kluby, dva hasičské sbory, okrašlovací spolek a mateřské centrum, které podporujeme. Na činnost

spolků jsme rozdělili asi milion tři sta tisíc korun – byly to všechny příjmy z hazardu.

Co nabízí mateřské centrum?

Funguje pro děti přibližně do pěti let, předtím, než jdou do školy. Pro děti má herny, pořádá besedy a semináře pro rodiče, teď pořádá jízdu sv. Martina, lampionový průvod, pečou se vánoční perníčky. Nabízí i možnost pohlídat rodinám děti. Na činnost mu přispíváme asi šedesát tisíc korun ročně.

V Jílovém fungují takzvané osadní výbory.

Ano, aktivně pracují už čtyři osadní výbory, spolupráce s nimi radnici zjednodušuje život. V jednotlivých částech města si lidé vyberou své zástupce, kteří musí mít v místě trvalé bydliště, a osadní výbor pak zřídí a jmenuje zastupitelstvo města. Předseda osadního výboru může vystoupit na zastupitelstvu, společně se domlouváme na řešení problémů. Kromě toho pátým rokem přispíváme menší částkou (100 korun na jednoho trvale bydlícího občana) na jejich činnost a je jen na nich, na co peníze využijí. Oni sami také přicházejí s nápady či požadavky a dávají nám úkoly (kde chtějí vodovod, popelnice a podobně).

Co si myslíte o rovných příležitostech žen a mužů, je to stále téma?

Myslím, že ano, dokonce jsem předsedkyní pracovní skupiny pro rovné příležitosti při Svazu měst a obcí. Já sama jsem hodně samostatná a nemívám z tohoto hlediska problémy, ale znám i jiné zkušenosti... Česká společnost je zkažená minulostí. Někdy mívám pocit, že se stále dává najevo, že v rovných příležitostech už vlastně všechno máme, i v zákonech. A co tedy vlastně ty ženské chtějí? To chtějí dělat hornice nebo zvedat padesát kilo? Tak jednoduché to ale samozřejmě není. V Čechách se řekne gender nebo feminismus a je to tak trochu pokládáno za sprosté slovo. Mnoho lidí se na to téma dívá skrz prsty a neuvědomují si, že v denní praxi věci nefungují zcela správně.

A u vás doma?

Já sama mám doma s mužem tradičně rozdělené role, ale na druhé straně on mě nechal vystudovat, v té době hlídal děti nebo například myje nádoby. Nevaří, protože to neumí, a asi by si nic nevyžehlil. Myslím si, že žena má být ženou a muž mužem, mají hrát své role, zároveň žena má být mámou. Ale vadí mi, když muž nebo žena plní „opačnou“ roli a je zesměšňován, že je „bačkora“ a žena je „mužatka“, protože je šéfka. Vadí mi také některé reklamy, které z žen dělají hloupé bytosti, které neumí pustit pračku. Současně myslím, že je správné zachování takzvaného přechylování v češtině, protože my v češtině například neřekneme Thatcher, ale Thatcherová (byvalá ministerská předsedkyně Velké Británie – pozn. redakce).

Má žena – starostka lehčí situaci než muž – starosta?

Samozřejmě nemá. Někam přijdete a budete posuzována jako žena. Někde vystoupí muž, který je korupčník, ale nikdo ho nebude podle toho posuzovat. Bude-li na stejném místě vystupovat podobná žena, každý si řekne: „Co by ta ježiba-

ba chtěla?“ Neřekne to nahlas, ale bude si to myslet. Naopak, když přijde krásná a upravená žena, někteří na ni budou pohlížet „jen“ jako na sexuální objekt.

A vaši kolegové muži?

Zpočátku jsem trochu vnímala, jak si myslí: „nedělej učitelku“. Třeba když se dělala plynofikace, zkoušeli to na mě projektanti: „Co myslíte, paní starostko, bude tam „přechodka číslo... 12 nebo 15?“ Ale já se nedala: „Víte co, pánové,“ řekla jsem, „jestli si chcete pohovořit třeba o Platonovi, jsem vám k dispozici, ale jinak mě zajímá, kdy bude stavba hotová, kdy bude kontrolní den a kolik to bude stát. Víím, jak to na místě vypadá, a zajímá mě, jestli tam lidé budou mít lávku přes cestu a jestli nepoteče ulicí voda.“ Jako ženu mě zkrátka někdy podcení, ale já jdu třeba na stavbu a vnímám, jak se pracuje. A pak pronesu nějakou kritiku, která sedí, a oni jsou překvapeni.

Také vám manžel říká „šéfová“ jako pan Thatcher paní Thatcherové?

Jsem vdaná už 37 let. Neříká mi šéfová, ale někdy to asi nemá lehké,

určitě těžší, než to obvykle má paní „starostová“. Na ženy starostů se myslí, sem tam dostanou květiny a na lepších akcích mají svůj program. Manžel starostky samozřejmě nedostává kytičku, ale povinně se mnou musí na některé akce, často stojí někde stranou jako páté kolo u vozu. Užil si se mnou leccos. A vlastně celá rodina, jak říkala má babička – jsme „postižená“ rodina.

Co by se v rovných příležitostech mělo zlepšit?

Jednoznačně mediální obraz. Například zesměšňující tón v reklamách lidí podprahově ovlivňuje. Podíl žen v politice je malý, když se z přítomné jedné čtvrtiny žen polovina „nepodaří“, vypadá to mnohem hůř. I třeba to, jak se v novinách píše o starostech i starostkách – že jsou zkorumpovaní. Vytvářený obraz hovoří o tom, že všichni a všechny jsou lumpové a mají takzvaně „nahrabáno“. Tento obraz mě trápí. V malých obcích a menších městech to máme v tomhle smyslu jednodušší, protože lidé se vzájemně dobře znají a hodně toho o sobě vědí. Takže vědí i to, že kdybych se topila v penězích, neměla bych hypotéku na dům. ■

